Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 51, Nisan 2021, s. 601-614

ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.50036>

Cihan KALIN

Milli Eğitim Bakanlığı, cerattepe4321@gmail.com

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN TERCİH ETTİKLERİ ALANLAR İLE MÜZİK TÜRLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: ARTVİN İLİ ÖRNEĞİ

Özet

Türkiye’de ortaöğretim öğrencileri mevzuata uygun olarak 11. sınıftan itibaren seçmeli ders seçimi olarak kişiliğine uygun, başarılı olduğu derslerin yer aldığı alan (sosyal bilimler, fen bilimleri, eşit ağırlık, yabancı dil) doğrultusunda eğitim alır. Kişiliğin gelişmesinde etkili olan faktörler arasında müzik bilimi de gelmektedir. Bu çalışmada amaç ortaöğretim öğrencilerinin tercih ettikleri alanlar ile müzik türleri arasında bir ilişki olup olmadığını saptamaktır. Çalışmada genel tarama modellerinden tekil tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı lise türlerinde 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda okuyan 614 ortaöğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen görünüş geçerliği alan uzmanları tarafından saptanmış Kişisel Bilgi Formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Çalışma grubundan elde edilen veriler analiz edilerek frekans ve yüzde dağılımları yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda ortaöğretim öğrencilerinin tercih ettikleri alanlar ile müzik türlerinin özellikleri arasında bir ilişki olduğu ve dinledikleri müzik türünün de ilgileri doğrultusunda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: alan tercihi, ortaöğretim, öğrenci, müzik

**THE CORRELATION BETWEEN THE FIELD PREFERRED BY
SECONDARY EDUCATION STUDENTS AND MUSICAL GENRES: THE
ARTVIN PROVINCE CASE**

Abstract

In Turkey, secondary education students take elective courses after the 11th grade based on their personality and previous achievements (social sciences, natural sciences, mixed, foreign languages). Music is among the factors that affect personality development. The present study aims to determine whether there is a correlation between the preferred field and music genres of secondary education students. The study is conducted with the single screening model, a general screening method. The study group included 614 secondary school students attending 9th, 10th, 11th, and 12th grades in various types of high schools. In the study, Personal Information Form, developed by the author and face validity of which was confirmed by field experts, is used to collect the study data. The data collected from the study group are analyzed based on the frequencies and percentage distributions. The study findings demonstrated that there was a correlation between the preferred field and music genres of secondary education students and the music genre they listened to was associated with their interests.

Keywords: Field preference, secondary education, student, music.

GİRİŞ

Anne karnında başlayıp ölünceye kadar devam eden eğitim, formal olarak Türkiye’de 4+4+4 eğitim modeline göre verilmektedir. 4 yıl süren temel ilkökul eğitiminin ardından bireyler ortaokula başlamaktadır. 8 yılın sonunda uygulanan sınavla öğrenciler bilişsel, duyuşsal ve devinişsel özelliklerine göre farklı lise türlerine yerleşirler.

Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ortaöğretim düzeyinde devlet ve özel okullarında fen lisesi, anadolu lisesi, sosyal bilimler lisesi, güzel sanatlar lisesi, spor lisesi, mesleki teknik anadolu lisesi, imam hatip lisesi, kolej-özel okul, temel lise ve açık lise türleri eğitim veren kurumlardır.

Lise tercihi birey için büyük önem taşımaktadır. Lise tercihi ve 10. sınıfta yapılan alan tercihi erken kariyer tercihidir. Öğrenciler mevzuata uygun olarak 11. sınıftan itibaren seçmeli ders seçimi olarak başarılı olduğu, ilgi duyduğu, sevdiği derslerin yer aldığı alan doğrultusunda eğitim alır ve mesleklerine karar verirler. Fen bilimleri alan dersleri fizik, kimya, biyoloji ve matematik; sosyal bilimler alan dersleri Türk dili ve edebiyatı, tarih ve coğrafya; eşit ağırlık alan dersleri Türk dili ve edebiyatı ve matematik ve yabancı dil alan dersleri Türk dili ve edebiyatı ve yabancı dildir (Çurğatay, 2010:25).

Türkiye’de lisede tercih ettiği alana yönelik seçmeli ders alarak eğitimine devam eden öğrenciler Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Başkanlığı tarafından hazırlanan Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS) girip, bu sınavdan başarılı olurlarsa yükseköğretime devam edebilmektedirler. Bu nedenle 10. sınıf sonunda verdikleri alan kararı YKS’de başarılarını etkileyen en kritik kararlardan biri olması açısından önemlidir. Öğrenciler alan seçimiyle birlikte ileride seçecekleri meslek gruplarını sınırlandırmış ve yaşamları için gerekli en önemli kararlardan birini vermiş olurlar (Yılmaz, Candan ve Demir, 2020:709).

Meslek seçimi bir anda verilen kararlarla şekillenen bir süreç olmayıp tam tersine yıllar süren bir gelişim sürecinin sonunda oluşur. Birey meslek seçimi sırasında yetenek, ilgi ve isteklerini göz önünde bulundurduğu ölçüde başarılı ve mutlu olur (URL-1). Meslek seçimini etkileyen psikolojik (yetenek, ilgi, kişilik özellikleri ve mesleki değerler) ve sosyolojik (aile, sosyoekonomik düzey, cinsiyet, ekonomik ve politik etmenler) faktörler vardır (MEB, 2010; Nalbantoğlu Yılmaz, 2017:225).

Bozgedik (2017) çalışmasında gençlerin mesleğini seçerken kişisel, sosyal, ekonomik hatta politik nedenlerin karar verme sürecinde etkili olduğunu gözlemlemiştir. Aydemir (2017) ise çalışmasında öğrencilerin kendini tam olarak tanımama durumlarında meslek seçimlerinde kararsızlığa düştükleri sonucuna ulaşmıştır. Öğrencinin kendi deneyimlerini ve bireysel farklılıklarını dikkate alarak çevresiyle etkileşimi sonucu aktif öğrenme yöntemleriyle kendini gerçekleştirmesi sağlanabilir (Koçoğlu ve Ulu Kalın, 2017:1582). Atli ve Gür (2019)'ün çalışmalarında öğrencilerin meslek seçiminde belirleyici olarak en çok kendilerini görmeleri, kişilik özelliklerinin meslek seçiminde ve temelde lisede alan seçiminde ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Kişilik gelişimini etkileyen faktörler arasında müziğin önemli bir katkısı vardır. Müziğin sınıflandırıcı ve kimlik oluşturuca etkisi toplumsal sınıflardaki tüm bireyleri kapsar. Toplumsal tabakalaşma kavramının özünde toplumsallaşma ve haliyle kimlik tartışması yer alır. Kimlik ediniminin çocukluk, ergenlik ve yetişkinlikte kazanıldığı düşünüldüğünde, popüler müziğin başlıca tüketicisi ergenler üzerinde müziğin öneminin fazla olduğu söylenebilir (Sakar ve Maba, 2015:981).

Yaşamın bir parçası olan müzik, bireylerin sadece müziksel gelişimleri ile sınırlı değildir. Bireyin akademik gelişimi, fiziksel gelişimi, sosyal ve kültürel gelişiminde de etki sağlayıcı bir rolü vardır. Müzikle birlikte bireylerin hem müzikal duyarlılığı gelişir, hem de kendilerini ifade etmeleri kolaylaşır (Kılıç, 2016:360).

Gençlerin dinlemeyi tercih ettiği müzikler onların kişilik gelişimi üzerinde olumlu etkiye sahiptir (Doğan, 2020:1600). Geçmişten günümüze müzik sağlık amaçlı tedavilerde, işyerlerinde motiveyi artırmada, öğrenmenin hızlandırılmasında, bitki ve hayvanlardan daha fazla verim alınmasında ve daha birçok alanda yardımcı alan olarak kullanılmaktadır (Yağışan, 2013:98). Literatüre bakıldığında bireylerin müzik tercihleri ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olduğuna yönelik farklı çalışmaların yapıldığı söylenebilir (Güner, 1998; Kelly, Schwartz ve Fouts, 2003; Devlin ve Seidel, 2009).

Türkiye’de eğitim kurumlarında müzik dersi sınıf düzeyine ve okulların ders saatlerinin önceliklerine göre ilkokul ve ortaokul düzeyinde zorunlu, lise düzeyinde lisenin türüne göre seçmeli veya zorunlu olarak verilmektedir. Okullarda verilen müzik eğitimi bireyde belirli bir düzeyde müzik kültürü oluşturabilir (Bozkurt, Zahal ve Türe Uyan, 2015:543). Müziğin birey üzerinde olumlu etki yaratması için doğru yönlendirmeler yapılmalıdır. Çoban (2005) yılında 121 lise öğrencisi ile yaptığı çalışmada dinlenen bazı müzik türlerinin bireylerde olumsuz davranışlar yarattığını saptamıştır. Le Blanc tarafından geliştirilen müzik dinleme tercih modeli Şekil 1’de gösterilmiştir:

Şekil 1. Le Blanc tarafından geliştirilen müzik dinleme Tercih Modeli (Akt. Erdal, 2009:193)

Şekil 1’de görüldüğü üzere bireyin “Ben kimim?” sorusuna verdiği cevabı oluşturan temel ilkelerin hepsinin dinlenen müzik türünü etkilediği görülmektedir. Christenson ve Peterson (1988) genç dinleyiciler ile yaptıkları çalışmalarında katılımcıların müzik türlerini en az 25 kategoriye ayırdıklarını ve müzik türleri ile güçlü kişisel tercihlere sahip olduklarını saptamıştır (Artemiz, 2009:19).

Literatürde yer bulmuş bazı müzik türleri arasında enstrümantal, klasik, blues, elektronik, halk müziği, jazz, pop, rock, tasavvuf, hip-hop, rep, metal, cauntry türleri sayılabilir.

Bu çalışmada lise öğrencilerinin kişiliklerinin oturduğu ergenlik döneminde dinledikleri müzik türüyle gelecekteki yaşamlarını etkileyecek ilgi, yetenek ve ihtiyaçları doğrultusunda seçtikleri alan eğitimleri arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki problem cümlelerine yanıt aranmaya çalışılmıştır:

1. Çalışmaya katılan öğrenciler kendilerini hangi alana daha yakın hissediyorlar?
2. Çalışmaya katılan öğrenciler ortaokulda ve lisede müzik öğretmeni eşliğinde müzik dersi almışlar mıdır?

3. Sosyal bilim alanını seçen öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında bir ilişki var mıdır?
4. Fen bilimleri alanını seçen öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında bir ilişki var mıdır?
5. Eşit ağırlık alanını seçen öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında bir ilişki var mıdır?
6. Yabancı dil alanını seçen öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın metodolojik olarak şekillenmesini içeren yöntem kısmı, birtakım alt başlıklardan oluşmuştur. Bu alt başlıklar yöntem kısmında çalışma konusu doğrultusunda detaylandırılmıştır.

Şekil 2. Yöntemin aşamaları

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada genel tarama modelinden tekil tarama modeli kullanılmıştır. Tekil tarama modelinden anlık tarama modeli ile öğrencilerin halihazırdaki durumları tespit edilmeye çalışılmıştır. Tarama modeli, evrenin tümü veya evren hakkında genel bir düşünceye vardırarak belirli bir grup ile yapılır. Değişkenlerin miktar veya çeşit olarak belirlenmesi bu araştırmadaki tekil tarama modelidir (Karasar, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma evrenini Artvin Merkez ilçede tüm liselerde 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda okuyan tüm ortaöğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise anadolu lisesi, fen lisesi, sosyal bilimler lisesi ve meslek lisesi türünde 9, 10, 11 ve 12. sınıfta okuyan 614 ortaöğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem seçilmesinde amaca yönelik örnekleme ve bu örnekleme içinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme temel alınmıştır (Canpolat ve Ayyıldız, 2019:23). Çalışmaya katılan öğrencilerin okul, cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir:

Tablo 1. Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri

n:614		f	%
Cinsiyet	Kadın	381	62,1
	Erkek	233	37,9
Lise Türü	Anadolu Lisesi	318	51,8
	Fen Lisesi	175	28,5
	Mesleki Lisesi	25	4,1
	Sosyal Bilimler Lisesi	96	15,6
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf	227	36,9
	10. Sınıf	151	24,8
	11. Sınıf	143	23,5
	12. sınıf	93	15,3

Veri Toplama Aracı ve Analizi

Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen görünüş geçerliği alan uzmanları tarafından saptanmış Kişisel Bilgi Formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Görünüş geçerliğinde neyi ölçtüğünü değil neyi ölçer görüldüğüne bakılır. Bir ölçeğin görünüş geçerliği o ölçeğin ölçmek istediği özelliği ölçüyor gözükmesidir (Ercan ve Kan, 2004:215). Bu çalışmanın amacına uygun olarak geliştirilen Kişisel Bilgi Formu bir dil uzmanı, bir ölçme değerlendirme uzmanı ve bir müzik eğitimcisi tarafından görünüş geçerliğine sahip olduğu kararlaştırılmıştır. Tüm dünyada etkisi devam eden Covid-19 salgını sebebiyle Türkiye’de eğitim uzaktan yapılmaktadır. Bu nedenle veriler Google Form aracılığıyla toplanmıştır. Çalışma grubundan elde edilen verilerin frekans ve yüzde dağılımları tablolaştırılarak verilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilecektir.

Çalışmanın birinci alt problemi olan “Çalışmaya katılan öğrenciler kendilerini hangi alana daha yakın hissediyorlar?” sorusundan elde edilen bulgular Şekil 3’te verilmiştir:

Şekil 3. Çalışmaya katılan öğrencilerin kendilerini yakın hissettikleri alanlar

Şekil 3'e bakıldığında çalışmaya katılan anadolu lisesi, fen lisesi, meslek lisesi ve sosyal bilimler liselerinde okuyan 614 öğrencinin kendilerini %47,2 oranında 290 öğrencinin fen bilimleri alanına, %34,9 oranında 214 öğrencinin eşit ağırlık alanına, %11,9 oranında 73 öğrencinin yabancı dil alanına ve %6 oranında 37 öğrencinin sosyal bilimler alanına yakın hissettikleri sonucuna erişilmiştir.

Eğitim ortamlarında öğretmenin öğrencilerine model olması eğitimin kalıcılığını ve kalitesini artırır (Ulu Kalın ve Baydar, 2020). Çalışma grubu öğrencilerinin kendilerinde müzik kültürü oluşturabilmek adına alan uzmanlarıyla etkileşim içinde olup olmadıkları için hazırlanan çalışmanın ikinci alt problemi "Çalışmaya katılan öğrenciler ortaokulda ve lisede müzik öğretmeni eşliğinde müzik dersi almışlar mıdır?" sorusundan elde edilen bulgular Şekil 4 ve Şekil 5'te verilmiştir:

Şekil 4. Ortaokulda müzik öğretmeni eşliğinde müzik dersi alan öğrenciler

Çalışmaya katılan ortaöğretim öğrencilerinin ortaokul eğitimlerinin herhangi bir döneminde %86,1 oranında 526 öğrencinin müzik derslerini müzik öğretmeni eşliğinde aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Şekil 5. Lisede müzik öğretmeni eşliğinde müzik dersi alan öğrenciler

Çalışmaya katılan öğrencilerin %81,9 oranında 497 öğrencinin müzik derslerini müzik öğretmeni eşliğinde aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmanın üçüncü alt problemi olan “Sosyal bilimler alanını seçen öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında bir ilişki var mıdır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular şu şekildedir:

Şekil 6. Sosyal Bilimler Alanını Seçen Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri

Şekil 6 incelendiğinde sosyal bilimler alanını seçen 37 öğrencinin en çok dinledikleri müzik türünün Türk halk müziği, en az dinledikleri müzik türlerinin ise rock müzik ve pop müzik türü olduğu görülmektedir.

Çalışmanın dördüncü alt problemi olan “Fen bilimleri alanını seçen öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında bir ilişki var mıdır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular şu şekildedir:

Şekil 7. Fen Bilimleri Alanını Seçen Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri

Şekil 7 incelendiğinde fen bilimleri alanını seçen 290 öğrencinin en çok dinledikleri müzik türünün klasik müzik, en az dinledikleri müzik türünün ise tasavvuf müzikleri olduğu görülmektedir.

Çalışmanın beşinci alt problemi olan “Eşit ağırlık alanını seçen öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında bir ilişki var mıdır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular şu şekildedir:

Şekil 8. Eşit Ağırlık Alanını Seçen Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri

Şekil 8 incelendiğinde eşit ağırlık alanını seçen 214 öğrencinin en çok dinledikleri müzik türünün pop müzik, en az dinledikleri müzik türünün ise fantezi müzik olduğu görülmektedir.

Çalışmanın altıncı ve son alt problemi olan “Yabancı dil alanını seçen öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında bir ilişki var mıdır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular şu şekildedir:

Şekil 9. Yabancı Dil Alanını Seçen Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri

Şekil 9 incelendiğinde yabancı dil alanını seçen 73 öğrencinin en çok dinledikleri müzik türünün yabancı müzik, en az dinledikleri müzik türünün ise country müzik olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan 614 ortaöğretim öğrencisinin alanlarına göre seçtikleri müzik türleri ile ilgili elde edilen tüm bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Ortaöğretim öğrencilerinin alanlarına göre seçtikleri müzik türleri ile ilgili bulgular

	Sosyal Bilimler (n:37)		Fen Bilimleri (n:290)		Eşit Ağırlık (n:214)		Yabancı Dil (n:73)		Toplam	
n: 614	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Enstrümental	3	8,1	3	1	7	3,2			13	2,1
Klasik			62	21,3	24	11,2	2	2,7	88	14,3
Hip-Hop			20	6,8	8	3,7	3	4,1	31	5
Rep			22	7,5	14	6,5	2	2,7	38	6,1
Metal			35	12	9	4,2			44	7,1
Country			8	2,7	4	1,8	1	1,3	13	2,1
Türk Halk	15	40,5	3	1	28	13	2	2,7	48	7,8
Türk Sanat	10	27			9	4,2			19	3,1

Dini	2	5,4	2	0,6	4	1,8			8	0,01
Pop	1	2,7	35	12	48	22,4	2	2,7	86	14
Rock	1	2,7	46	15,8	20	9,3	3	4,1	70	11,4
Fantezi	2	5,4	5	1,7	2	0,9			9	1,4
Yabancı			10	3,4	14	6,5	46	63	70	11,4
Arabesk	3	8,1			4	1,8			7	1,1
Blues			7	2,4	3	1,4	12	16,4	22	3,5
Elektronik			22	7,5	11	5,1			33	5,3
Jazz			10	3,4	5	2,3			15	2,4

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan ortaöğretim öğrencilerinin hepsinin farklı oranlarda bile olsa Türk halk müziği, pop müzik ve rock müzik dinledikleri, en çok dinledikleri müzik türünün klasik müzik, en az dinledikleri müzik türünün ise tasavvuf müzik olduğu görülmektedir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Ortaöğretim öğrencilerinin tercih ettikleri alanlar ile müzik türleri arasında bir ilişki olup olmadığının saptanmaya çalışıldığı bu çalışmada elde edilen veriler doğrultusunda, çalışmaya katılan farklı lise türlerinin 9, 10, 11 ve 12. sınıflarında okuyan 614 öğrencinin en çok tercih edilenden en az tercih edilen müzik türlerinin; klasik müzik, pop müzik, rock müzik, yabancı müzik, Türk halk müziği, metal müzik, rep müzik, elektronik müzik, hip-hop müzik, blues müzik, Türk sanat müziği, jazz müzik, country müzik, enstrümental müzik, fantezi müzik, arabesk müzik ve son olarak tasavvuf müzik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Angı ve Şendurur (2015) lise öğrencilerinin demografik özellikleri ile dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerini saptamayı amaçladıkları çalışmalarının sonucunda pop müzik, arabesk müzik, rock/metal müzik, hiphop müzik, blues müzik, tasavvuf müziği, Türk halk müziği, klasik müzik ve Türk sanat müziği sonuçlarına ulaşmışlardır. 15-18 yaş aralığında olan ortaöğretim öğrencilerinin en çok dinlemekten hoşlandıkları müzik türünün pop müzik olduğu sonucuna her iki çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda varılabilir.

Çalışma grubunun içerisinde yer alan ve tarih, coğrafya, felsefe ve edebiyat derslerinden oluşan sosyal bilimler alanını seçen 37 öğrencinin en çok dinlediği müzik türünün Türk halk müziği ve takibinde Türk sanat müziği olduğu çalışma sonucunda elde edilen sonuçlardan biridir. Bilindiği üzere sosyal bilimler bireyin özünü keşfetmesine yardımcı olan, bireye geçmişini öğretmek geleceğini şekillendirmesini sağlayan, yaşadığı coğrafyanın özellikleri doğrultusunda oluşan ekonomik faaliyetlerini ve kültürünü öğrenmesini sağlayan, kendini en iyi ve doğru biçimde ifade edebilecek dil yetisine sahip olan disiplinlerin bir arada olduğu bilim dalıdır. Türk halk müziği de bireylerin yaşamlarından kaynaklanan duygu, düşünce ve zevklerini işleyerek dile getiren, ait olduğu kültürü yansıtan halk tarafından benimsenmiş ezgilerdir. Bu doğrultuda kişilikleri ve ilgileri doğrultusunda sosyal bilimler alanında eğitim alan ortaöğretim öğrencilerinin otantik tavrı sergilemesi ve Türk halk müziği dinlemeyi tercih etmelerinin kişilik ve ilgilerini yansıtan bir tercih olduğu söylenebilir.

Fizik, kimya, biyoloji ve matematik derslerinin yer aldığı fen bilimleri alanını seçen öğrencilerin Türk sanat müziği ve arabesk müzik türleri haricinde tüm müzik türlerini tercih ettikleri; en çok tercih ettikleri müzik türü olarak da klasik müzik ve rock müzik dinledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Gardner tarafından geliştirilen çoklu zeka kuramına göre fen bilimleri alanını tercih eden öğrencilerin mantıksal matematiksel zeka türünde daha çok geliştikleri söylenebilir. Batı müziği olarak da tanımlanan klasik müzik ve rock müzik türlerinde çok sesli müzik yapılması bu müzik türlerini tercih eden kişilerin muhakeme yeteneği yüksek kişiler tarafından tercih edildiği söylenebilir.

Matematik ve edebiyat derslerine ilgileri sonucu eşit ağırlık alanını seçen öğrenciler tercihlerinde tüm müzik türlerini farklı oranlarda dinledikleri sonucu bu çalışmadan elde edilen bir diğer sonuçtur. Çoklu zeka kuramına göre hem mantıksal matematiksel zeka türünde hem de sözel dilsel zeka türünde geliştikleri söylenebilir. Hem otantik hem de batı müziği tercihleri olması farklı zeka türlerine sahip olmalarıyla açıklanabilir.

Yabancı dil alanını tercih eden 73 öğrencinin yarıdan fazlasının yabancı müzik dinlemeği tercih etmesi, yabancı dile yatkınlıklarının neticesinde olduğu söylenebilir.

Genel olarak bireyin gelecek yaşamını, meslek tercihinin etkileyen alan seçimi ile bireyin kişilik özellikleri, ilgi ve istekleri doğrultusunda dinlediği müzik türlerinin birbirini desteklediği sonucu bu çalışmadan elde edilen sonuçtur. Araştırmalar etki düzeyi ne olursa olsun bireylerin müzik tercihleri ile kişilik özellikleri arasında sıkı bağlar olduğunu göstermektedir (Yağışan, 2013). Bu anlamda ebeveynlerin ve öğretmenlerin, özellikle müzik öğretmenlerinin çocukların kişilik özelliklerine göre doğru tercihler yapabilmesi için doğru yönlendirmeler yapmaları önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Angı, Ç. E. ve Şendurur, Y. (2015). Lise öğrencilerinin demografik özellikleri ile dinledikleri müzik türleri arasındaki ilişki, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 33, 223-238.
- Artemiz, B. (2009). *Ergenlerin farklı müzik türlerine ilişkin ilgileri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), T. C. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Atli, A. ve Gür, S. H. (2019). Lise öğrencilerinin meslek tercihleri ve bu tercihlerine etki eden faktörler, *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 2(1), 32-53.
- Aydemir, L. (2017). Lise öğrencilerinin meslek seçimi seçimlerindeki kararsızlıklarına etki eden faktörler (Trabzon örneği), *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 651-664.
- Bozgedik, A. (2017). *Eğitimde yeni bir model olan temel lise öğrencilerinin üniversite ve meslek seçimini etkileyen faktörler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), T. C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Bozkurt, S. S., Zahal, O. ve Türe Uyan, Z. D. (2015). Ortaokul öğrencilerinin duygu durumlarına göre dinledikleri müzik türlerinin incelenmesi, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 39, 541-567.

- Canpolat, E. ve Ayyıldız, K. (2019). 8. Sınıf öğrencilerinin fen bilimleri dersi bilgilerini günlük yaşam ile ilişkilendirebilme düzeyleri, *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 21-39.
- Christenson, P. G. and Peterson, J. B. (1988). Genre and Gender in the Structure of Music Preferences, *Communication Research*, 15(3), 282-301.
- Çoban, A. (2005). *Müzikterapi*. İstanbul: Timaş Yayınevi.
- Çurğatay, V. (2010). *Üniversite sınavına girecek öğrencilerin meslek seçimini etkileyen sosyo-kültürel faktörler (Malatya'daki lise son sınıf öğrencileri uygulaması)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), T. C. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Devlin, J. M. and Seidel, S. (2009). Music preferences and their relationship to behaviors, beliefs and attitudes toward aggression, <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED507397.pdf> adresinden 31.03.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Doğan, U. (2020). Ortaöğretim öğrencilerinin müzik beğeni ve tercihlerinin çeşitli değişkenler yönünden incelenmesi (Sivas/Zara örneği), *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1579-1600.
- Ercan, İ. ve Kan, İ. (2004). Ölçeklerde güvenirlik ve geçerlik, *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 211-216.
- Erdal, B. (2009). Müzik tercihi ve kişilik ilişkisi, *C. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 35(2), 188-196.
- Güner, N. (1998). Ergenlerin dinledikleri müzik türü ile saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 9-11 Eylül, Konya.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma modelleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kelly, D., Schwartz, K. and Fouts, T. G. (2003). Music preferences, personality style and developmental issues of adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 32(3), 205-213.
- Kılıç, I. (2016). Ortaokul öğrencilerinin müzik ile ilgili görüşlerinin incelenmesi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 360-371.
- Koçoğlu, E. ve Ulu Kalın, Ö. (2017). Kolb'un yaşantısal öğrenme modeline göre sosyal bilgiler eğitimi çalışma alanının analizi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(64), 1581-1593.
- MEB (2010). *Ortaöğretim öğrencilerinin alan tercihlerinin incelenmesi*, Ankara: T. C. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Nalbantoğlu Yılmaz, F. (2017). Lise öğrencilerinin meslek seçimlerini etkileyen faktörlerin ikili karşılaştırmalar yöntemiyle incelenmesi, *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 8(2), 224-236.
- Sakar, M. H. ve Maba, A. (2015). Ortaokul öğrencilerinin müziksel tercihleri ve dinleme pratikleri, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(36), 980-996.
- Ulu Kalın, Ö. ve Baydar, A. (2020). The effect of critical thinking skills and emotional intelligence on the epistemological beliefs of students in a child development program, *IOJET*, 7(4), 1428-1437.

Yağışan, N. (2013). Üniversite öğrencilerinin müzik tercihi ve saldırganlıkla ilişkisi, *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(2), 96-113.

Yılmaz, M., Candan, F. ve Demir, Y. (2020). Liselerde alan seçimi sürecinde sinema teknolojilerinin kullanımı: Rehberlik hizmetlerinde alternatif bir bireyi tanıma tekniği, *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 707-717.

URL-1 <http://ebs.org.tr/ebs/arastirma/ebsam18mesleksecimi.pdf> adresinden 17.03.2021 tarihinde erişilmiştir.